

סדר הלימוד ליום טו לחודש

18

מחמת שהיו ישראל מופרשין מן הערב רב באכילה שלא אכלו מאכל א', ובתפלה שהתפללו בפני עצמן לכך עשו את העגל – התיקון לזה לדורות להתפרד מאתם ויעשו להם בית המדרש בפני עצמן, גם לא לאכול עמהם ביחד – הערב רב מתאווים למנהיג שיהיה עמהם תמיד במאכל ובתפלה – ומתמנים בשביל כסף שנותנים – גם אוספים כסף וזהב על ידי הרבנות למלאות חסרונם – הס"מ התחכם שאינו מפתה את כל אחד רק מעמיד שוחטים ושליח ציבור מכת דיליה ועל ידי זה נכשלים כל העם בטריפות ובתפלה

ונ"ל דמבואר בזוהר (כי תשא קצ"א ע"א וע"ב) דישראל עם קודש לא עשו את העגל רק ערב רב שהם שני אנשים יונס ויומברוס דעבדי חרשין משש ולמעלה שהוא מנחה גדולה שנקרא ערב רב וכו' ותלמיד חכמים כל ענני יקר במדבר חפיין רק לישראל לחוד שנאמר וה' הולך לפניו יומם וערב רב וכל בעירין הוו לבר וכו' ותו ישראל אכלו המן ולא ערב רב וקרא אכריז ובני ישראל אכלו את המן בני ישראל ולא אחרא וכו' והשתא קמו ואמרו או נהא כלנא עמא חדא ונהוי בכללא עמכון או יהא לון מאן דיהך וכו' וז"ש אשר ילכו לפנינו א' אהרן חס ושלוש דאלו ישתתפון בעמא קדישא וכו' ואהרן לטב אתכווין אלא סגיאין מישראל אשתתפו בלבא עמהם ובג"כ אתא משה איצטריך לבררא וכו' יעוי"ש.

העולה מזה לפי שהיו ישראל נבדלין ומופרשין מן ערב רב בתרי גווני באכילה שלא היו אוכלין מאכל א' וגם שלא לאכול מאכל שלנו, וכאשר עיני ראו ולא זר מלחמה זו תמיד במי שרוצה להתקדש ולהיות פרוש להתפלל במנין בפני עצמו מאחר שאי אפשר להתפלל בציבור שעושין מצות

אנשים מלומדה וכמה טעמים כיוצא בזה, ובענין אכילה לא אכשרי דרא שהכל שוחטים אפילו שאינו בקי בהלכות שחיטה ואינו ירא שמים והוא נגד רבותינו הקדושים שהזהירו הפוסקים ראשונים ואחרונים שיהיה השוחט ירא את ה' מרבים, ובפרט בענין חוש מישוש והרגשת בדיקת הסכין שהוא לפי כוונתו יראת הלב, וכמ"ש רבינו יונה (הובא בשולחן ערוך יורה דעה הלכות שחיטה) יעוי"ש.

בוודאי הפורש ממאכלי העולם קדוש יאמר לו כי הרבה אין בקיאות בהלכות מליחה ושטיפה שהרבה דינין מסתעפים ממנו, ובזמנינו היו כמה מוכיחים דורשים הלכות מליחה לנשים בפרטות ולא כן עתה, ובוודאי מי שרוצה להתקדש לא יסב במסיבתן, וכאשר מוהרש"ל הזהיר לתלמידו בעל של"ה במאכל יותר מכל (בשל"ה שער האותיות אות קדושה) יעויין שם. וכן שמעתי מחכם אחד כי עתה התחכם היצר הרע שלא יצטרך לילך לפתות וללכוד ברשתו כל יחיד ויחיד רק כל עצמו ללכוד את היחיד אשר רבים נכשלים בו, והוא שמעמיד שוחט בעיר אחד מסטרא דיליה המאכיל טריפות לרבים, וכולם נלכדים ברשתו עבור זה, וכן הש"ץ שהוא סרסור בין ישראל לאבינו שבשמים להוציא רבים ידי חובתן, ורבותינו הזהירו (תענית ט"ז ע"א) בפסוקים ראשונים ואחרונים שיהיה הש"ץ המובחר שבעם ולא כן עתה שבוחרין הגרוע שבעם כנודע. ואין להאריך בזה, ובוודאי צריך לעשות כמ"ש הרמב"ם (הלכות דעות פרק ו' הלכה א') עד מי יתנני מלון מדבר וכו' יעויין שם, ואהרן שראה רוע כוונתם להתערב עם ישראל כדי למשוך עם ישראל למדריגתן, לכך אמר אם ישתתפון עם עמא קדישא וכו', ומזה יצא העגל שעשו הערב רב אלוקי זהב וכמ"ש בסנהדרין בפרק קמא (דף ז' ע"ב) מלא תעשון אתי אלוקי זהב,

הא דעץ שרי בתמיה אלא א"ר אשי אלוקי הבא בשביל זהב, ופירש מוהרש"א שני אופנים וז"ל כי שתיים רעות עשו שהם מתמנין בשביל זהב שנתנו לששרה וגם שרוצין לאסוף זהב וכסף על ידי הרבנות למלאות חסרונן וכו', וכבר באו רבותינו וכו' עד ובירושלמי (ביכורים פרק ג' הלכה ג') אמר ר' מנא מיקל לאילין דמתניתין בכספא ר' אמי קרא עליהון אלוקי זהב אין קורין אותו רבי ואין עומדין בפניו, והטלית שעליו כמרדעת של חמור וכו' יעוי"ש.

